

Vài nét về hiền huynh Nguyễn Sỹ Tín

Trần giác Hoa

AH Nguyễn Sỹ Tín sinh năm 1926 tại ngõ Đình Trung, làng Chương Dương, phủ Thường Tín, tỉnh Hà Đông. Chương Dương là chốn địa linh nhân kiệt, là nơi mà Thượng Tướng Trần Quang Khải đại phá quân Mông Cổ. Thân phụ AH Tín là cụ Nguyễn Sỹ Luận, một vị quan trường rất nặng lòng ái quốc. Cụ tham gia kháng chiến quân của nhà cách mạng Hoàng Hoa Thám, phong trào Đông Kinh Nghĩa Thục, bị cầm tù tại Hoả Lò.

Hở phụ sinh hồ tử, AH Tín bề ngoài lịch thiệp, nhã nhặn, khiêm tốn, nhưng tâm trung chất chớ một tấm lòng cao cả đầy hùng khí, cái hùng khí cao thượng bất khuất của một kẻ sĩ. AH Tín đậu Tú Tài toàn phần ban toán năm 1949, tốt nghiệp cán sự công chánh 1950, tốt nghiệp Khoá 3 Sĩ Quan Trừ Bị Thủ Đức (1953) và tốt nghiệp Kỹ sư công chánh năm 1956.

Năm 1952, anh Tín đã bàng hoàng trước tiếng sét ái tình trong buổi ban đầu gặp gỡ giai nhân Nguyễn Thị Kim Ngọc. Sau hai năm trường theo đuổi chị Ngọc, anh đã chinh phục và thành hôn cùng người đẹp. Anh chị sinh hạ được bốn gái và một trai. Ngày nay các cháu đều thành đạt và rất hiếu thảo.

Cuộc hành trình trong nghiệp kỹ sư của anh cũng nhiều bước đổi thay. Vào đầu thập niên 50, anh phục vụ ở các ty Công Chánh Hà Nội và Hải phòng, chuyên lo thiết kế và xây cất cầu đường. Năm 1954 anh trở thành một sĩ

quan Công Binh, điều nghiên và thiết kế các đồ án cho nhiều cơ sở quân sự. Năm 1956 anh làm việc tại nha Căn Cứ Hàng Không, 1957 anh đi du học và tốt nghiệp Kỹ Sư Môi Sinh tại Oklahoma University. Anh về nước và bắt đầu phục vụ tại Sở Vệ Sinh Công Cộng. Đây là điểm khởi đầu cho một khúc quanh lớn trong cuộc đời nghề nghiệp của anh. Anh là người tiên phong, người huynh trưởng trong ngành kỹ sư môi sinh ở Việt Nam.

Anh huấn luyện hàng trăm cán bộ vệ sinh, lập hàng trăm áp vệ sinh kiểu mẫu, xây cất và chỉnh trang hàng trăm bệnh xá, chỉ dẫn nông dân trên toàn quốc đào giếng và xây nhà tiêu cho hợp vệ sinh. Anh giảng dạy khoa vệ sinh cho mọi trình độ tại Viện Quốc Gia Y Tế Công Cộng, trường Cán Sự Y Tế, trường Quản Lê Bình Viện, khoá tu nghiệp Trường Ty Cấp Thủ, v.v...

Mặc dù làm Chánh Sự Vụ tại Bộ Y Tế, nhưng một đời anh lận đận long đong, nay đây mai đó trên toàn quốc, tâm niệm nâng cao dân trí và đời sống vệ sinh cho thôn dân. Anh đồng thời tận dụng cả hai môi trường Kỹ thuật và Giáo dục để chu toàn nghĩa vụ.

Năm 1969, do sự đề cử của AH Nguyễn Long Tiết, Đại Tá Huỳnh Văn Tồn cử tôi làm xử lý thường vụ Trường Ty Vệ Sinh Gia Định. Tôi lên Tổng Nha Kiều Lộ, xin giấy biệt phái sang Bộ Y tế để chính thức hoá nhiệm sở của tôi, song bị từ chối. Trong lòng đang lo lắng

phân vân như con chim mất tổ. May mắn thay tôi gặp huynh trưởng Nguyễn Sỹ Tín. Anh đem tôi ra khỏi nỗi ưu tư và vạch cho tôi một chân trời mới: Kỹ Thuật Môi Sinh. Anh là người tâm huyết, gặp tôi như bắt được vàng, tìm được người bạn đồng tâm, một tên đệ tử khả dĩ hữu dụng cho đại cuộc mà anh đang căng đáng. Mới gặp anh lần đầu tại Nha Y Tế Công Cộng tôi đã hết sức cảm phục. Người anh hơi thấp, dáng dấp vững vàng phúc hậu, mắt to và sáng, mũi cao đầy thẳng thắn, miệng cười hiền hoà đôn hậu, giọng nói to mà đầm ấm. Anh bắt chặt tay tôi, rất bình dân cởi mở: “Anh sang Bộ Y Tế với tôi, họ sẽ chính thức cử anh làm Trưởng Ty Vệ Sinh Gia Định. Tôi sẽ giới thiệu cho anh đi du học kỹ thuật môi sinh. Chúng ta có trăm công ngàn việc phải làm để phục vụ sức khoẻ đồng bào. Ở các nước Âu Mỹ kỹ thuật môi sinh được chú trọng tương đương với kiều lộ, bên mình chẳng có mấy ai. Anh sang đây sẽ tìm thấy việc làm của mình nhiều ý nghĩa lắm” Anh nói với một đồng nghiệp mà chỉ toàn đề cập đến sứ mạng với nghĩa vụ. Trọn đời tôi, trừ thân phụ ra, chưa ai vì nghĩa khí mà dạy bảo tôi như vậy cả. Tôi tâm phục khẩu phục, quyết định rời Bộ Công Chánh, sang Bộ Y Tế theo bước chân anh.

Ở Gia Định, thỉnh thoảng có công việc kỹ thuật khó giải quyết, tôi lại tìm đến sở anh xin ý kiến. Gần anh tôi mới biết anh sống đời cần kiệm và rất mực thanh liêm. Anh đúng là mẫu người “Tri Túc Quả Dục” của Nho Giáo. Tết đến, tôi viết thiệp chúc Tết và tặng anh một câu thơ của Tô Đông Pha “Nhất phiến băng tâm tại Ngọc Hồ”.

Năm 1975, loạn ly, tan đàn xẻ nghé, tôi lưu lạc sang Mỹ, chẳng bao giờ được biết tin anh. Hai mươi năm sau, một chiều mùa đông năm 1994, bạn bè Công Chánh San Diego họp nhau đón tiếp anh và chị Ngọc. Sau bữa tiệc hàn huyên, anh đến thăm nhà tôi. Anh chỉ vào thư phòng và hỏi:

- Phòng gì trong đó?
- Thưa đó là thư phòng

- Anh tính để một bức hoành phi trên đầu cửa phải không?

- Anh đoán đúng lắm

- Anh chọn được câu nào chưa?

- Thưa cùng một câu ở trên cửa nhà Khổng: “Doãn Chấp Kỳ Trung”

- Khá lắm, vẫn còn giữ được phong độ

- Kiếp tha phương cầu thực lấy gì ra phong độ nữa thưa anh!!....

- Quan niệm như thế thì hồng, yếm thế quá! Phần tôi vẫn tiếp tục dùng nghề kỹ sư môi sinh của mình để phục vụ thôn dân. Bây giờ thì làm việc cho thôn dân ở Zaire bên Phi Châu. Tứ hải giai huynh đệ mà. Anh đừng hẹp hòi quá rồi sinh ra yếm thế.

Mới gặp anh đó, lời anh dạy còn văng vẳng bên tai, nay được tin anh đã ra người thiên cổ! Anh ra đi nhưng sự nghiệp của một kẻ sĩ tên là Tín còn ghi dấu mãi mãi trong lòng thôn quê Việt Nam và cả miền Trung Phi nữa. Riêng tôi, xin thấp nén hương lòng tưởng nhớ anh. Sĩ khí của anh vẫn còn phảng phất bên tôi. Anh Tín ơi, tôi nợ anh nhiều lắm! Nợ điều chi giáo, nợ tình tri kỷ, nợ nghĩa huynh đệ kết giao. Đời tôi nào có điểm phúc gặp được mấy tâm gương trong sáng như anh đâu?

Vô cùng thương tiếc!

TB: Tôi xin chép lại bài thơ mà AH Nguyễn Sỹ Tín rất đặc ý để chia sẻ cùng quý AH Công Chánh.

*Nguyệt giải Nga Mi Nguyệt ý dài
Nguyệt tình thiên cổ Nguyệt vì ai
Nguyệt đưa tráng sĩ lên non Thục
Nguyệt dẫn anh hùng xuống núi Thai
Nga Mi đêm tỏ soi vừng Nguyệt
Nguyệt với ta chung một cảm hoài*

Lý Đông A